

Христос Воскрес!

Життя і праця

Газета
профспілок
Львівщини

Видається у Львові з вересня 1990 року

28 квітня 2025 р. № 7-8 (1169-1170)

ДОБОРОЛАСЬ УКРАЇНА ДО САМОГО КРАЮ, ГІРШЕ ЛЯХА СВОЇ ДІТИ ЇЇ РОЗПИНАЮТЬ.
ТАРАС ШЕВЧЕНКО

ОПЛ вимагає у народних депутатів України від Львівщини підтримати законопроект № 9510.

Прийняття законопроектів № 9510 «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту вимог працівників щодо виплати заборгованості із заробітної плати, в тому числі у випадку неплатоспроможності роботодавця» створить умови та економічні стимули для роботодавців до скорочення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати, підвищить рівень економічного захисту працівника у випадку невчасної оплати праці, забезпечить виплату компенсації заробітної плати у разі неплатоспроможності роботодавця.

За даними моніторингу, що здійснює Держпраці, станом на 7 квітня 2025 року сума зарплатних боргів працівникам підприємств-банкрутів фіксується на рівні 517,9 млн грн.

«Шановні народні депутати України!

За ініціативою ФПУ у Парламенті групою народних депутатів 19 липня 2023 року за № 9510 зареєстрований проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів

України щодо посилення захисту вимог працівників щодо виплати заборгованості із заробітної плати, в тому числі у випадку неплатоспроможності роботодавця».

Розв'язання проблеми зарплатних боргів є однією з передумов ефективної післявоєнної відбудови та виконання завдань з прискореної європейської інтеграції України.

Прийняття законопроектів № 9510 створить умови та економічні стимули для роботодавців до скорочення обсягу заборгованості з виплати заробітної плати, підвищить рівень економічного захисту працівника у випадку невчасної оплати праці, забезпечить виплату компенсації заробітної плати у разі неплатоспроможності роботодавця. В умовах євроінтеграційного руху України створення гарантійної установи – забезпечить наближення українського законодавства до європейських трудових стандартів.

Законопроект № 9510 у серпні 2023 року підтримано Комітетом ВРУ з питань соціальної політики

та захисту прав ветеранів з висновком про включення до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду в першому читанні прийняття за основу.

Проте, станом на квітень 2025 року досі не прийнято рішення про включення законопроектів до порядку денного сесії ВР України.

Враховуючи вищевикладене, звертаємось до Вас з проханням та законною вимогою, як до народних обранців, які висувались до Верховної Ради України на територіальних виборчих округах Львівщини, прийняти рішення про включення до порядку денного 13 сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання законопроект № 9510 «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту вимог працівників щодо виплати заборгованості із заробітної плати, в тому числі у випадку неплатоспроможності роботодавця» та підтримати даний законопроект під час розгляду у першому читанні, як такий, що сприятиме забезпеченню конституційного права громадян на своєчасне отримання винагороди за працю».

Шановні земляки, освітяни, спілчани!

Від душі вітаю Вас зі святом Воскресіння Христового!

Вже той факт, що можемо привітати один одного нині словами надії і Великодньої радості «Христос воскрес», додає сил та сподівання на воскресіння, відбудову нашої держави.

Бажаю кожному сил і здоров'я для праці заради благополуччя своєї родини в мирній, безпечній Україні.

Нехай нашими зусиллями розвивається вітчизняна освіта, наука, економіка – основи Незалежності, на які спирається і наша потужна громадська організація, захищає права і соціальні блага трудової людини. Мирного Вам неба, добрих звісток, наснаги і творчого духу в колективах.

Смачної Вам паски за родинним столом, злагоди і Господнього благословення!

Христос воскрес – воскресне Україна!

З повагою,

Марія ЯЦЕЙКО, голова Львівської обласної організації профспілки працівників освіти і науки України

Шановні спілчани! Колеги!

Всі ті, хто зараз вважається переселенцем, проживає у профспілкових санаторіях нашої області.

Воскресіння Христове – свято примирення, прощення, свято надії на кращий рік. Тож відкріймо свою душу для добра і милосердя. Щоб з добрими помислами і чистою совістю радісно вітати один одного словами:

Христос воскрес! Воскреслий Христос дає усім нам надію на ПЕРЕМОГУ і МИР.

У ці весняні дні звертаюся до Всіх спілчан, керівників підприємств, відомств, благодійних організацій, до роботодавців і влади – не забуваймо про тих, кому зараз найбільше потрібна допомога: літнім людям, дітям, усім тим у кого не має даху над головою і додому не має до кого повертатись.

Бажаю кожному і нашій Вітчизні миру, оновитися вільною працею відродитися у слові, звичаї, воскреснути надією, добром, любов'ю.

Зичу Вам шановні спілчани здоров'я, радості, добробуту.

Веселого Вам пасхального настрою, щастя, довгих літ життя, гідної оплати праці і віри у краще майбутнє.

ХРИСТОС ВОСКРЕС! СЛАВА УКРАЇНІ!

Роман ДАЦЬКО,
голова Об'єднання профспілок Львівщини

Воістину Воскрес!

ОБРАЛИ НОВОГО ЗАСТУПНИКА – З «МОЛОДІЖКИ»

Нещодавно на Раді Об'єднання профспілок Львівщини, яке не одну каденцію очолює Роман Михайлович Дацько, обрали нового його заступника: Олега Михайловича Долінського. Четверть мільйонну організацію на Раді представляли 120 активістів з понад 20 галузевих профспілок. Олег Долінський 7 років очолює молодіжне крило ОПЛ, де в перші ж роки проявив себе як активний лідер – у протесних акціях і боротьбі за соціальні інтереси працівників кількох галузей господарства області.

– Олеже, з чого починалася у вашій трудовій кар'єрі профспілкова дорога?

– У 2018 році був обраний головою молодіжної організації ОПЛ, згодом працював експертом в центрі, створеному МОП, на допомогу трудовим мігрантам, сьогодні – заступник голови ОПЛ.

– и молода людина: рік народження, де народився, вчився, сімейний стан...

Народився 1987 року у Львові. Закінчив Львівський Національний медичний університет імені Д.Галицького, одружений, виховує двох синів. Працював у секторі бізнесу і в державотворчому секторі, був помічником народного депутата. Обирався головою молодіжної обласної профорганізації як член регіональної профспілки фінанківських установ.

– Як Вам сьогодні бачиться роль первинки, команди і кожного члена профспілки?

– На мою думку, первинки – основа профруху. Треба спільно всієї структури працювати над створенням нових первинних організацій. Найдієвіший спосіб – очні розмови, зустрічі з людьми, керівниками підпри-

ємств. А профспілкам загалом ставати більш медійними. На сьогодні присутність в ЗМІ є свого роду силою. яку ми не вповні використовуємо. А попри те, робота профспілками ведеться постійно в царині захисту прав людини праці на різних рівнях. Про це повинні знати як члени профспілок, так і державні органи влади, роботодавці. а кращого способу як через ЗМІ заявити про себе немає, через телебачення, зокрема.

– Сьогодні важлива для профспілок і людей справа: оборона профспілкового майна від зазіхань владоможців, насамперед, Будинку профспілок. Чи маєте план і можливості стати підмогою в складі керівництва ОПЛ на упішну, справедливую оборону і боротьбу, на успіх?

– Звичайно, в Україні має бути і діяти реальне право приватної власності, не може будь-який чиновник захотіти, використовуючи адміністративний державний ресурс, забрати це право. Такий прецедент може призвести до анархії, тим більше, коли наша держава рухається в Європейську спільноту, де

рейдерство карається законом. Однозначно потрібно продовжувати боротьбу за майно, яке належить ОПЛ

– За яку мотиваційну для членства в профспілці ділянку роботи Об'єднання профспілок Львівщини хотіли б взятися?

– Як на мене, сьогодні спілчан потрібно широко, як уже наголошував, інформувати про шляхи відбудови держави, розповідати про трудовий фронт профспілок. Вступ в ЄС явно додасть нам сили, сприятиме зростанню членства в спільноті, змінюватиме думку багатьох, ніби профспілка – минуле. Солідарність людей праці – завжди, у всі часи – категорія важлива, демократична, державотворча. Ми вже сьогодні над цим працюємо, маючи спільні проекти з Європейським Союзом через Єврокомісію, профспілками країн ЄС, навчаємо молодий актив законодавству, знайомимо з тенденціями розвитку профруху в країнах Європи. Коли завтра нас запитують, що ви там робите, – зможемо представити спільну діяльність із закордонними партнерами. Наприклад, ОПЛ та 7 профспілок країн членів ЄС розробили навчальні матеріали щодо «Зеленого переходу», як діяти профспілкам. Все це викладено на вебсайті регіональної Профспілки українською та мовами країн членів проекту. Зараз готуємо матеріали з тем діджиталізації та зеленого переходу, чатбот та мобільний додаток для

навчання спілчан з означених тем. Нам є що сказати спілчанам, вже реалізовуємо проект спільно з МОП допомоги ВПО, проводимо для них семінари з тренерами-експертами, щоб психологічно підтримати.

До нас вступають нові обласні організації. які активно розвиваються. Для прикладу, такі як «Львівська обласна профспілка В.П. Захисників України», будуть й інші.

– Як ставитесь до правового поля Профспілки, що треба додати, змінити?

– Маємо свою діяльність підсилювати співвідносно з ви-могами часу, напрацьованою

стратегією і тактикою організації, безперечно, у різних форматах і формах. Правове поле, звичайно, потребує розширення, наприклад, у сенсі дії колдоговорів та Угод. На місцевому рівні йдеться, насамперед, про співпрацю на основі тристоронньої соціально-економічної угоди з соціальними партнерами, на державному – самим профспілкам «вибивати» свої права. Закони демократичної держави не повинні нищити профспілковий рух, бо є одним з проявів демократії.

Успіхів і мотиваційних задумів.

О. Подолян

РОЗМІРУ ВИХІДНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ПРИПИНЕННІ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ

На «гарячу профспілкову лінію» звернулися з питанням яким є мінімальний та максимальний розмір вихідної допомоги при звільненні.

Вихідна допомога – це грошова виплата працівнику, який звільняється з роботи не з власної ініціативи, що виплачує роботодавець у випадках, передбачених законом або сторонами трудового договору.

Основною метою при виплаті вихідної допомоги є матеріальне забезпечення звільненого працівника в період пошуку ним нової роботи. Вихідна до-

помога не є заробітною платою, оскільки її розмір не пов'язаний з кількістю і якістю праці, а лише з фактом звільнення працівника з визначених законом підстав.

Розмір вихідної залежить від обставин, за якими припиняється трудовий договір, та розміру середнього заробітку працівника або його конкретний заробіток у двотижневий період перед звільненням.

Підстави та розмір виплати вихідної допомоги визначені у статті 44 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України).

Згідно зі статтею 44 КЗпП України вихідна допомога у розмірі

– не менше одного середньомісячного заробітку виплачується у таких випадках:

– відмова працівника від переведення на роботу в іншу місцевість разом із підприємством, установою, організацією, а також відмова працівника від продовження роботи у зв'язку зі зміною істотних умов праці (КЗпП України);

– зміни в організації виробництва та праці, у тому числі ліквідація, реорганізація, банкрутство або перепрофілювання підприємства, установи, організації, скорочення чисельності або штату працівників (пункт 1 статті 40 КЗпП України);

– виявленої невідповідності працівника займаній посаді або виконуваній роботі внаслідок недостатньої кваліфікації або стану його здоров'я, які перешкоджають продовженню такої роботи, а також у разі відмови у наданні допуску до державної таємниці або скасування такого допуску, якщо виконання покладених на працівника обов'язків вимагає доступу до державної таємниці (пункт 2 статті 40 КЗпП України);

– поновлення на роботі працівника, який раніше викону-

вав цю роботу (пункт 6 статті 40 КЗпП України);

– двох мінімальних заробітних плат виплачується:

– у разі призову або вступу працівника або власника – фізичної особи на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу, крім випадків, коли за працівником зберігаються місце роботи, посада відповідно до статті 119 КЗпП України (пункт 3 статті 36 КЗпП України);

– передбаченому колективним договором, але не менше тримісячного середнього заробітку:

– внаслідок порушення роботодавцем законодавства про працю, колективного чи трудового договору, вчинення мобінгу (цькування) стосовно працівника або нежиття заходів щодо його припинення (статті 38 і 39 КЗпП України);

– не менше шестимісячного середнього заробітку:

– у разі припинення трудового договору з підстав, зазначених у пункті 5 частини першої статті 41 КЗпП України (припинення повноважень посадових осіб).

Обчислення розміру вихідної допомоги здійснюється відповідно до Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженому постановою

Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995 року № 100, виходячи з виплат за останні два календарні місяці роботи, що передують звільненню.

Стосовно розміру вихідної допомоги, передбаченого колективним договором.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про колективні договори і угоди» колективний договір, угода укладаються на основі чинного законодавства, прийнятих сторонами зобов'язань з метою регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин.

Колективний договір може передбачати додаткові порівняно з чинним законодавством і угодами гарантії, соціально-побутові пільги.

Умови колективних договорів або угод, що погіршують порівняно з чинним законодавством становище працівників, є недійсними, і забороняється включати їх до договорів і угод.

Звертаю увагу, що розмір вихідної допомоги, передбачений колективним договором може бути більшим, ніж встановлено у ст. 44 КЗпП України, але не може бути меншим тримісячного середнього заробітку.

Оксана Зайцева
Департамент правового захисту апарату ФПУ

Шановні земляки, колеги, спілчани!

Сердечно вітаю Вас із Воскресінням Христовим у рідному домі, в нашій багатостраждальній Україні. З цим Божим Великоднем нехай приходить до нас Віра, Надія і Любов, Перемога і МИР. Христос – Спаситель наш нехай обдаровує силою та бажанням побороти незгоди і зло в собі і довкола, дає міць у нашій боротьбі за краще сьогодення та майбутнє своєї держави, нехай Господь обдаровує Вас, годувальників народу і держави мудрістю, злагодою і погожою погодою.

Нехай мир у серці вашому панує, і ангел Божий щастя вам дарує, Господь здоров'я шле з небес. Христос воскрес. Воістину воскрес!

Слава Україні!

Михайло ТАРНАВСЬКИЙ,
голова обласної організації профспілки працівників АПК

Актуальне інтерв'ю

ТРИСТОРОННЯ РАДА – ІНСТИТУЦІЯ ЄДНОСТІ В СУСПІЛЬСТВІ

Нещодавно, після певної перерви, яка, вочевидь, була використана для внутрішньої узгоджувальної роботи і перемовин учасників, відбулося засідання Львівської обласної тристоронньої соціально-економічної ради, яка працює в краї понад два роки. На наступний річний період її очолив голова Об'єднання профспілок Львівщини (ОПЛ) Роман Михайлович Дацько. Кермо в цьому дорадчому органі, що є складовою демократичного устрою держави, є перехідним до очільників цієї Ради трипартнерства.

Подія стає знаковою в сенсі майбутнього регіону, щодо вирішення соціально-економічних питань. А ще – чи не найактуальніше – стає, має стати, певним чинником єдності в суспільстві, чинником розвитку соціального діалогу та партнерства

– Чи це так і чи вірно бачимо в цьому сенсі наш нинішній і завтрашній день та роль Профспілок в Україні і на Львівщині?,- питаємо голову ОПЛ Романа Михайловича Дацька

– Так, вірно в ідеалі! Досвід розвинутих європейських держав це підтверджує на практиці. В цьому ви можете самі переконатись, бачачи рівень життя, законності, оплати праці, купівельної спроможності громадян ЄС та й в цілому рівень демократій і гласності.

В цьому році ми відзначаємо 25 річчя укладання першої Територіальної Угоди між ОДА, ЛОООР та ОПЛ. Протягом цього періоду почергово, як правило, щорічно, обиралась головуюча сторона. Настала черга сторони профспілок! Головуюча сторона, як правило, є ініціатором планування та організації роботи обласної тристоронньої соціально-економічної ради (ОТСЕР) Рішення приймаються при досягненні консенсусу. На початку треба узгодити план роботи Ради, який на 2025 рік буде складатися з узгоджених конкретних важливих питань

і заходів.

– Які завдання вважаєте кардинальними і найважливішими в період, аби вирішити і вкотре довести важливість соціального партнерства, значення Профспілки в суспільстві?

– Україна вже 10 рік перебуває в стані війни з росією та четвертий рік повномасштабного вторгнення. Ми вистояли, не зважаючи на страшні наслідки, через втрати від проклятої війни. Весь світ здивований героїзмом, мужністю та стійкістю українців!

Наше профспілкове гасло: «В єдності – наша сила» актуальне, як ніколи. Це стосується і соціального партнерства 3-х сторін. Кардинальним зараз є координація спільних зусиль для допомоги ЗСУ та відродження економічного потенціалу регіону! Тут вкрай необхідна співпраця не тільки з районними структурами влади, працевлаштувачів та профспілок, а головне з Об'єднаннями територіальними громадами!

– Наскільки сподіваєтеся на власний досвід роботи в профспілках, напрацьованих

контактів з владою та роботодавцями, на допомогу своїх колег – галузевих профлідерів, у яких теж чималий досвід співпраці у своїх сферах?

– Досвід є у кожній з 3-х сторін Ради чималий. Так, зараз Ростислав Сорока – заступник голови ЛОООР, Михайло Яворський – виконавчий директор разом з головами галузевих асоціацій роботодавців, голови обласних галузевих профспілкових організацій та науковці опрацьовують стратегічні напрямки подальшого розвитку галузей господарки області. Ця синергія зусиль допоможе окреслити реальні можливості та визначить перспективи розвитку краю. Сподіваюсь, нам це вдасться. Перемога і мир настане, і ми повинні бути готовими до відбудови економіки саме завдяки чіткою розробленій стратегії!

– Чи потребує реформаций і вдосконалення сама Рада соціального партнерства?

– Вдосконаленню не має меж. Зараз обговорюються спеціальними змін до ЗУ «Про соціальний діалог». Намагатимемося долучити до тристоронньої соціально-економічної ради ще й законодавчу гілку влади області – Обласну раду з депутатським корпусом та комісіями. Тоді наша Угода була б ефективнішою, а співпраця ще більш масштабною.

Територіальна Угода повинна відобразитись і у районних угодах та угодах на рівні ОТГ. Це були б своєрідні малі «конституції» відповідно рівнів обласного, місцевого самоврядування. Все це повинно бути збалансовано та узгоджено – тоді й буде результативним!

– Романе Михайловичу, поки готувалося це інтерв'ю сталася непередбачувана подія з боку місцевої влади: «проганебне і незаконне захоплення майна найбільшої громадської організації Львівщини, як сказано на сайті ОПЛ, – радісно прозвітував. в.о. голови ЛОР Юрій Холод. Йдеться про Будинок профспілок понад 20 галузей. Є відповідь і пояснення профспілок громаді:

– Об'єднання профспілок Львівщини до 1939 року мало свій власний будинок на сучасній пл. Григоренка, де зараз знаходиться Головне управління національної поліції у Львівській області. Радянська влада забрала цей будинок у профспілок, а тепер наша українська влада забирає інший будинок, на просп. Шевченка, який нам якраз й передали у власність як компенсацію за наш будинок.

Нагадаємо, будинок на сучасному просп. Шевченка, 7 ніколи не був у комунальній власності і тим більше ніколи не належав Львівській обласній раді. Цей будинок у 1949 році рішенням виконкому Львівської міської ради законно передали у власність обласній Раді

професійних спілок як компенсацію за раніше вилучене «для потреб держави» майно. Тобто ніхто профспілкам нічого не дарував, а в нас забрали будинок №4 на сучасній пл. Григоренка, натомість нам передали будинок на сучасному просп. Шевченка, 7. Тобто Львівська обласна рада фактично краде майно у 250 тис. членів Об'єднання профспілок Львівщини, які легально працюють і сплачують податки, за які й отримуються обласні органи влади і соціальні установи. Сюрреалізм!

Якщо Львівська обласна рада так хоче отримати Будинок профспілок, то віддайте нам наш будинок на площі Григоренка, або хоча б компенсуйте ринкову вартість будинку та витрати на 75-річне його утримання (ремонт, податки тощо).

– Як Ви – голова ОПЛ, ваші колеги галузеві профлідери будуть діяти на захист профспілкового майна?

– Повторю, що вже сказав, і що опубліковано на нашому сайті. До слова, не все може сьогодні оприлюднити щодо нашої законної боротьби, яка буде в усіх можливих і неможливих засобах та формах. Так, судовий спір ще не завершено. Об'єднання профспілок Львівщини використовує всі законні і правові механізми, аби відновити справедливості. Готуємо звернення у Європейський суд з прав людини, Міжнародну конфедера-

цію профспілок та Європейську конфедерацію профспілок!

Прецеденти є! Федерація профспілкових організацій Чернігівської області виграла подібну справу у Європейському суді з прав людини та відстояла своє законне майно (Справа «Федерації профспілкових організацій Чернігівської області» проти України)

Закликаємо спільно гуртуватися на боротьбу за наше законне майно! В єдності – наша сила!

– І, попри всі біди та несправедливості, що хотіли б побажати своїм партнерам, аби спільно витягнути непростий соціальний віз саме в нашому регіоні і в цей дуже складний час?

– Всьому Українському народу та соціальним партнерам бажаю якнайшвидшої Перемоги, жити й спільно працювати в мирній незалежній Україні. Не словами, а ділами ми повинні доводити наш професіоналізм та патріотизм. Перед нами важкі завдання у відбудові держави. За підрахунками Світового банку потрібно понад 550 млрд. дол. США для відновлення економічного потенціалу України! Українці працьовиті і мудра нація!

Дай, Боже, всім здоров'я, терпіння, наснаги й витривалості! Ще нам, браття, усміхнеться доля!

Слава Україні! Героям Слава! Розмовляла Ольга Лобарчук

Шановні спілчани-будівельники, країни!

Наближається велике і світле свято – Воскресіння Христове. Всі ми на порозі дня примирення, прощення, надії. Воскресіння Христове це перемога – Добра над Злом, Світла над темрявою, Віри над захланністю, навчає нас бачити непереможну силу не у золоті, а у скромному земному образі Господа. Сила Божа завершиться у стражданні, але смерть буде подолана, а ми всі врятовані.

Спаситель виконав своє призначення, дав нам вічний приклад виконання обов'язку. Ми його наслідуюмо і так подолаємо зло, що прийшло на нашу землю.

Зичу всім Вам міцного здоров'я, Миру й Перемоги, енергії для щоденної праці.

Щастя Вам, тепла, наснаги до життя, радості від дітей, друзів.

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

Марія КАРВАЦЬКА,
голова обласного комітету профспілки працівників
будівництва і промисловості будівельних матеріалів

Шановні спілчани-медики!

Вітаю Вас з Великоднем. Нелегкий час переживає Україна і наша галузь зокрема. Ворог прийшов у нашу хату принісши горе і розпач, плач і понівечені душі Але незважаючи ні на що медик завжди на передовій.

Зичу, щоб це свято принесло добрі зміни і радість, МИР І ПЕРЕМОГУ. Вам тим, хто стоїть на сторожі однієї з найбільших цінностей – здоров'я і життя людей. Бажаю Вам, всім тим, хто несе цілодобову вахту в окопах, лікарнях, напівзруйнованих пологових будинках, бригадах швидкої допомоги, здоров'я і невичерпної енергії.

Дорогі медики, смачної Вам паски, багатого столу, доброго настрою, наснаги до життя і ВІРИ, НАДІЇ, ЛЮБОВІ!

Христос Воскрес!

Юрій БІЛИЙ,
голова обласної організації профспілки
працівників охорони здоров'я

Пресреліз

УРЯД РОЗШИРИВ МОЖЛИВОСТІ НАДАННЯ СУБСИДІЙ НА ОРЕНДУ ЖИТЛА ДЛЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

11 квітня 2025 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову № 422, якою вдосконалено механізм надання субсидій на найм житла для внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

Такий вид державної підтримки запроваджено з 29 січня 2025 року. Він передбачає фінансову допомогу на покриття витрат за оренду житла для тих внутрішньо переміщених осіб, які змушені були залишити власні домівки.

Ухвалені зміни суттєво розширюють умови участі у програмі. Відтепер скористатися субсидією на найм житла може більша кількість внутрішньо переміщених осіб.

Які новації запроваджено?

Період отримання субсидії збільшено

Якщо родина ВПО зберігає право на субсидію на найм житла, виплата автоматично продовжується кожні шість місяців без потреби повторного звернення. Усі необхідні перевірки здійснюватиме Пенсійний фонд України за даними державних реєстрів.

Удосконалено формулу розрахунку обов'язкового платежу. Визначено, що право на субсидію мають родини ВПО, у яких витрати на оренду (в межах встановлених соціальних норм) перевищують 20% середньомісячного сукупного доходу родини.

Актуалізовано при розрахунку субсидії вартість оренди житла в регіоні

Субсидія на найм житла розраховуватиметься на підставі оновленого показника середньої вартості оренди житла, визначеної Державною службою статистики України за сі-

чень 2025 року. Це дозволить врахувати рівень ринкових цін та забезпечити більший розмір субсидії.

Розширено перелік об'єктів, які можуть здаватись в оренду. Передбачено можливість укладення договору оренди не лише на все житлове приміщення (квартиру, будинок), а й на частину житла (наприклад, окрему кімнату) з відповідним правом на оформлення субсидії.

Передбачено варіанти вибору форми договору найму. Тепер дозволено використовувати як власний договір оренди, так і Примірний договір, затверджений нормативно. Це забезпечує баланс інтересів орендаря та орендодавця.

Додано можливість оренди житла в юридичних осіб

ВПО можуть укладати договір оренди не лише з фізичними особами або фізичними особами-підприємцями, а й з юридичними особами, що розширює доступність участі у програмі.

Надано право власнику житла відмовитись від компенсації. Запроваджено механізм, за яким власник житла має право добровільно відмовитися від призначення компенсації податків чи їх частини, що пов'язані з наданням житла в оренду ВПО, шляхом подання відповідної заяви.

Довідково:

Субсидія на оренду житла для ВПО – це форма адресної державної допомоги, що забезпечує фінансування витрат на найм житла для внутрішньо переміщених осіб та одночасно передбачає компенсаційний механізм для власників житла.

«ТО НЕ ДЛЯ МЕНЕ – ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ!»

З такими словами звертається до своїх соціальних партнерів – роботодавців, місцевої влади, депутатів – профлідер освітян Радехівщини Михайло Іванович Тиркала, коли робить, як каже, перший крок на захист місцевої освіти і освітян. Наступні два: «пишу листа, збираю людей». А, головне, ці думки живуть в його душі і серці, коли стукає у владні кабінети. Це непросто, додає, подолати внутрішнє сум'яття, буває, й страх. Так каже людина, що має 46 років досвіду керівної роботи на Радехівщині, в теперішній територіальній громаді.

Починав після закінчення Дрогобицького педуніверситету вчителем фізики, був директором сільської Грицеволівської школи, яку, у свій час, зробив показовою в регіоні. Рік тому її довелося захищати від закриття. Має

досвід і, читай, за стилем та результатами роботи керівника районного відділу освіти, заступника представника президента в районі, знаного і діяльного пасічника. Разом з колегами висадили сотні лип в селах, накопавши саджанців від 300-літньої липи біля Стоянова.

Тепер, у цій Лопатинській ОТГ врятували з громадськістю і депутатами від пониження ступеня і закриття 5 сільських шкіл, про що ми писали в профспілковій газеті. Добилися на Радехівщині доплат освітянам за небезпечні умови праці, вчителям, що мають учнів-переможців олімпіад та конкурсів. Профлідер зорганізував акції протесту освітян і батьків в боротьбі за збереження шкіл. І, раптом, на фото бачимо голову громадської організації Михайла Тиркала з головою Лопатинської ОТГ Олегом Васильовичем Микитиним, які спокійнісінько після всіх акцій, співпрацюють в атестаційній комісії, саджають липи, дискутують, доходять спільного знаменника, бо «то не для себе, для освітян і мешканців громади».

Справді, хто з представників влади хоче працювати, шукає в профспілці, хоч і незручного, зате справедливого і ділового партнера.

Певно, скажете, цей факт дещо винятковий, бо на вершині виконавчої влади, наразі, для прикладу, зігнорували петицію з 25 тисячами підписів, організованих галузевою профспілкою щодо підвищення оплати праці вчителя. Вчителя, який на противагу чиновникам, котрі не соромляться в час війни багатіти, піднімати собі платню, цілими поколіннями утримує державу, виховує її оборонців і будівничих. Але цей факт з Радехівщини показовий, як цеглина в фундамент України. Таких треба багато, що на мові профспілки називається солідарністю. А ще підкреслює, в яких непростих умовах діє громадська організація сьогодні, її ефективність складається зі сміливості, позиції нерозчарування кожного з нас.

Авторитет Михайла Тиркала – профспілкового лідера – має свої цеглини задля колег, своїх дітей і 5 онуків. До вже згаданих, додамо і те, що у свій час домігся, як директор школи, щоб побудували за рахунок колгоспу помешкання матері десяти дітей, була в його школі техпрацівницею. А діти ж вирости, мабуть, не забули, і своїх дітей народили, які теж пішли до врятованої сільської школи. Отак і буде кожен по-своєму своє місто, село, свою державу. Вплив громади, попри всі зітхання песимістів, переконаний Михайло Іванович, безперечний. Мати серед людей вплив – справа десятиліть і чесної праці, особливо в непростій у всі часи освіті. «Розумію, що й моєму партнерові у владі теж непросто, але він, інженер, голова Лопатинської ОТГ, Олег Микитин, в процесі нашої ділової співпраці має головне – розуміння ролі Профспілки, тому й мені легше відстоювати свою позицію: дипломатично, настирливо. Просто роблю свою справу: не для себе – для вчителів».

Хотілося б, щоб так думав і діяв ще й міністр, бо навіть громадян не від освіти, сколихнула його пропозиція щодо мобілізації студентів, інші подібні новації на створення проблем освітянам. Як висловився один український політолог: «якби так діяв міністр оборони чи фінансів, то ще можна було б знайти якесь пояснення... А так нищити освіту?!»

Михайло Тиркала, звикло, конкретний у пропозиціях: вартувало б створити групи фахівців при міністерстві з директорів, заслужених вчителів, профлідерів, які б давали практичні і фахові консультації чиновникам. І це було б до їх креативності та честі.

Освіта болить нині всім, окрім, певно, тих, хто має до неї найвищий владний стосунки.

Воїни ж наші гинуть заради своїх дітей, народу, держави.

О. Подолян
На фото: профлідер Михайло Тиркала та голова Лопатинської ОТГ Олег Микитин спільно працюють для людей.

АКТИВНО ДОПОМАГАЮТЬ ЗСУ

Майбутні кравці та технологи легкої промисловості, що здобувають освіту в нашому училищі, під наставництвом Наталія Батлюк. Ольга Белатчук Галій та Люба Василюшин. долучилися до волонтерської допомоги ЗСУ. На прохання та з матеріалу Львівської обласної організації Профспілка будівельників України Profbud. пошили сигнальні прапорці для саперів розмінювачів.

Рекордну кількість сигнальних прапорців 10000 шт. для саперів розмінювачів доставив директор Золочівського професійного коледжу Михайло Рудий.

Також не стояли, а активно допомагали ЗСУ і вище професійне училище 34 м.Стрия, які під керівництвом заступник директора училища Тарас Пошивак передали голові Львівської обласної організації профспілки працівників будівельників Марії Карвацькій. сигнальні прапорці у кількості більше 7000 тис.штук пошити здобувачами освіти груп К 21, К 31, К 51, Тз 11 і Тз 21 під керівництвом майстрів виробничого навчання Галій О.І., Батлюк Н. Д. і Василюшин Л.Ю.

КОРОТКО – ПРО ВАЖЛИВЕ

ЗНАННЯ – АКТИВУ

Відбувся квітневий онлайн-семінар зі спеціалістами Головного управління Пенсійного Фонду України у Львівській області, який вкотре проведено з ініціативи обласної організації профспілки працівників освіти і науки України. Напередодні оголосили подачу запитань від активу та соціальних партнерів обласної організації Профспілки, що додало конкретики та аналітики навчання. В семінарі взяли участь голови територіальних, первинних організацій обласної галузевої Профспілки, керівники освітніх закладів управління освіти територіальних громад.

З аудиторією попрацювали заступник начальника Головного управління в області Наталія Лужецька, заступниця начальника відділу формування і ведення електронних трудових книжок Алла Коваль, яка, на запити учасників, розповіла про поетапний механізм оцифрування цих важливих трудових документів. Спеціалісти відповіли на поточні запитання профактиву та роботодавців.

ПРО ВИКОНАННЯ УГОДИ

У Києві відбулося засідання Спільної комісії Центрального Комітету освітянської профспілки та Міністерства освіти і науки України щодо виконання Галузевої Угоди, в якому взяла участь голова Львівської обласної організації галузевої профспілки Марія Яцейко. Міністерство представляли фахівці на чолі із заступником міністра Андрієм Сташевським, зі сторони профспілки – заступник галузевого профлідера Сергій Романюк, профлідери двох обласних (від Вінницької – голова Сергій Пугачов), від первинки -Київського національного університету ім. Тараса Шевченка - Дмитро Чомко. Крім традиційних для громадської професійної спільноти питань Угоди, – рівня оплати праці, доплат, умов праці і навчання, мережі освітніх закладів, збереження робочих місць, стояли нові проблеми: зміни в дошкільній освіті, навчання в прифронтових територіях. Усі вказані є складовими головного – збереження молоді в Україні, контингенту учнів, студентів, молодих спеціалістів, яку неможливо вирішити без сприяння, розуміння і відповідної політики виконавчої та законодавчої влади на всіх рівнях.

Профспілка виробила відповідні пропозиції та напрацювання для вирішення їх спіль-

ними зусиллями, якщо соціальні партнери діятимуть в зацікавленості і опорі на реальне соціальне партнерство, особливо у важкий час відбудови держави.

СТАРТУВАВ ПРОЄКТ МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА

Стартував проєкт партнерства Профспілки освіти і науки України та галузевої профспілки Німеччини (GEW), який підтримує Федеральне міністерство економіки та розвитку Німеччини (BMZ) та організація (Segua) з метою обміну кращими практиками між профспілками, залучення освіти до європейських практик соціального діалогу. У Львівській обласній організації галузевої профспілки було оголошено реєстрацію бажаних учасників, оскільки проєкт має на меті підготовку 150 активістів для розповсюдження знань в регіонах, старт нових ініціатив та практик на залучення нових членів профспілки, інших важливих громадських завдань.

ЗВІТНО-ВИБОРНА ОСВІТЯНСЬКОЇ ПРОФСПІЛКИ СТАРОСАМБІРЩИНИ

Звітно-виборна конференція спілчан територіальної освітянської профспілки Старосамбірської, Добромільської, Хирівської міських, Стрілківської сільської територіальних громад відбулася наприкінці березня. Її багатолітній профлідер Мирон Дик звітував перед обраними в первинках делегатами, запрошеними роботодавцями.

В роботі конференція взяла участь, виступила перед активом про результати діяльності та проблеми, які треба вирішувати спільноту, обласна профлідерка Марія Яцейко. Вона акцентувала на результатах діяльності організації, питанні громадської позиції освітянина, який своїм членством і активністю в спільноті є головним чинником рушійної сили й успіху соціального захисту вчителя, вихователя, директора. Тож з особливою щирістю вручила нагороди тим, хто не шкодує свого часу, внесків на справи освітянської профспілки.

В роботі її територіальної організації взяли участь такі соціальні партнери, як начальниця відділу освіти Старосамбірської міськради Ольга Коваль, котра висловила щодо питань і проблем співпраці, головна спеціалістка профільного відділу Стрілківської сільради Леся Турянська.

Свою думку в бговоренні стрижневої доповіді висловили голови первинок з освітніх закладів: Доброміля – Оксана Долгун, Хирова – Галина Драбик.

Спілчани – їх представники – довірили керівництво територіальною профспілкою й на наступну каденцію Миронові Тадейовичу Дикю.

Ольга Подолян

Шановні спілчани, освітяни, соціальні партнери!

Щиро рада нагоді й можливості привітати Вас з великим святом Воскресіння Христового! В цей важкий для всіх нас час важлива наша добра позитивна комунікація, добре слово! Тож сердечно зичу кожному з Вас, Вашим родинам здоров'я, мирної, творчої праці на користь свого народу і кожної сім'ї. Щоб Ви були разом за святочним столом, раділи добрим звісткам, були повні сил і енергії збудувати щастя на своїй землі. Нехай панує злагода, взаємодопомога в трудових колективах, віра у нашу професійну спільноту в захисті прав людини праці, в розбудові демократичної держави.

Христос воскрес – воскресне й Україна!

Ярослава КОБИЦЯ, депутатка міськради, голова територіальної освітянської Профспілки Яворівщини

Шановні спілчани, працівники автотранспорту та шляхового господарства!

Щирісередньо вітаю Вас зі святом Великодня! Зичу здоров'я, високого професіоналізму у Вашій надзвичайно потрібній людям і державі справі Ви своєю працею робите Україну кращою. Нехай Бог посилає Вам благодаті, миру, а держава належно пошанування соціальними благами, зарплатою. Нехай буде у Вашому домі і у нашій державі злагода в розбудові нинішньої святкової і завтрашньої буденної днини, щастя і радості кожному на рідній землі

Юрій КРИВЕНКО, голова обласної організації профспілки працівників автотранспорту та шляхового господарства України

ЛЬВІВСЬКУ ПОЛІТЕХНІКУ ВПЕРШЕ ОЧОЛИЛА ЖІНКА

– Шаховська Наталія Богданівна – 1868 (55,09 %);
– не підтримую жодного кандидата – 172 (5,07 %);
– недійсні бюлетені – 25 (0,74 %).

В своєму блозі на порталі Zaxid.net 17 березня Наталія Шаховська поділилася власною візією майбутнього університету. Вона ставить на меті перетворити університет на сучасний науковий і освітній центр, що відповідатиме європейським стандартам. Її програма включає прозорість управління, децентралізацію, залучення молодих фахівців до управління, міжнародну співпрацю та розвиток цифровізації. Вона також планує модернізувати інфраструктуру університету. За час наукової роботи новообрана очільниця «Львівської політехніки» опублікувала близько 350 статей та навчально-методичних праць, зокрема дев'ять монографій та дев'ять посібників у сфері штучного інтелекту та комп'ютерних наук.

За матеріалами інтернет видань.

В другому турі виборів на посаду ректора Національного університету «Львівська політехніка», що відбувся 19 березня, перемогла Наталія Шаховська, докторка технічних наук. Вона стала першою жінкою на цій посаді в історії університету.

На засіданні організаційного комітету з проведення виборів 20 березня було одногосно затверджено результати голосування (Протокол № 12).

Результати голосування:

– Подольчак Назар Юрійович – 1326 (39,1 %);

ТАНДЕМ НА РЕЗУЛЬТАТ

У Львівському національному Лісотехнічному університеті, який недавно відзначив своє 150-річчя, відбулася ХХІІ звітно-виборна конференція первинної профспілкової організації працівників, яку очолює, і був одногосно переобраний на повторну каденцію, кандидат технічних наук, доцент кафедри лісопромислового виробництва та лісових доріг Ігор Рудько.

Лісотехнічний університет, був і залишається в Україні, єдиним вищим навчальним закладом такого профілю, славиться в сфері екології, лісгосподарства новачіями, науковими ініціативами на тлі держави і континенту.

У стрижневій доповіді профлідера вишу, наголошувалось на ролі громадської професійної організації у вирішенні щоденних проблем, у виробленні та реалізації стратегії розвитку цього вищого навчального закладу. Є розуміння, що умови праці викладачів та студентів, оплата праці є основою руху, повсякденної результативної діяльності цього осередку освіти і науки. В цьому сенсі при обговоренні стрижневої доповіді виступив і профлідер молодіжного профкому Богдан Кисіль. Виступ ректора університету Володимира Загорського, його участь в роботі етапного зібрання громадської професійної організації, думки і зацікавлення у спільних з колективом рішеннях висловили провідні фахівці вишу Михайло Бурдяк, Петро Гарасим, Любов Шептицька, перший проректор з науково-педагогічної роботи Олександр Сушинський.

Створена атмосфера свідчила про вагомість діяльності первинної організації освітянської профспілки університету, всієї структури цієї чисельної, діяльної організації. Вручаючи нагрудний знак «Профспілковий лідер» Центрального Комітету Профспілки Ігорю Рудькові, Грамоти активістам і соціальним партнерам, профлідерка освітян Львівщини Марія Яцейко підкреслила у виступі важливість співпраці профкому і ректорату Лісотехнічного університету в досягненні соціальних переваг працівникам. У цьому напрямку ще чимало питань і проблем, за які береться первинна, обласна, галузева профспілка, не завжди ситуація в суспільстві та правовому полі дозволяє досягати абсолютного результату. Але в хорі професійної спільноти, який мусять чути у владних структурах, важливий голос кожної первинки й такої автортетної, як первинна організація одного з найстаріших вишів держави.

Обрано делегатів на ХХІ звітно-виборну конференцію Львівської обласної організації профспілки працівників освіти і науки України.

Наш кор.

Актуальне інтерв'ю

ПРОФСПІЛКА – ЗА ПОРЯТУНОК АКАДЕМІЧНОЇ НАУКИ!

Прочитую насамперед одного з молодих українських, поважаних на міжнародному рівні, вчених Павла Федорука: «Виживе та нація, яка науково озброїться». З наполегливістю шукаю позитиву в поступі нашої науки, незважаючи на війну, бо це сфера, від якої залежить майбутнє України.

– На чому тримається нині наука воюючої країни? – питаємо голову Львівської регіональної профспілкової організації працівників Національної академії наук України, кандидата історичних наук, старшого наукового співробітника відділу етнології сучасності Інституту народознавства НАН України Миколу Петровича Балагурка. Він очолює її з 2018 року. Зараз організація – напередодні важливих структурних, лідерських змін...

– Якщо коротко: на ентузіазмі! Згідно Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» зі змінами від січня 2020 року, вона, наша наука, повинна бути профінансована Кабінетом Міністрів на рівні 1,7 відсотка валового внутрішнього продукту (ВВП). Однак, упродовж десяти років фінансування наукової галузі у Держбюджеті України перебуває на рівні 0,2-0,3 %, тобто у вісім разів менше. Окремі тарифні оклади в оплаті праці наших співробітників не змінювалися роками. Бюджет Національної академії наук України уже нині став бюджетом знищення провідної наукової структури України. Отже, в післявоєнні роки, Україні доведеться купувати предорогі багатомільярдні технології, матеріали і устаткування. А якщо глибше осмислити майбутню ситуацію, то повнокровне функціонування науки в Україні є критерієм розвитку не тільки новітніх технологій, матеріалів, науково-технічного прогресу країни в цілому, але й гарантом її незалежності й суверенітету.

– Що робила в цій ситуації галузева профспілка?

– Профспілка від імені працівників НАН України, не раз зверталася з листами до Президента України, Кабміну, профільних комісій Верховної Ради щодо тотального недофінансу-

вання науки в Україні та з вимогою поетапного збільшення фінансування, наближаючи його до положень Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Проте, як нам повідомили чиновники з Мінфіну, бюджет НАН України на 2025 рік буде котре «серйозно урізаний» і становитиме лише 6,075 млрд. грн від мінімальної нашої потреби, що становить близько 10 мільярдів грн. Таким чином, у працівників НАН України на сьогодні – найнижча заробітна плата серед усіх бюджетних структур держави, яких щороку дофінансовують на 10-30 відсотків.

– І є посилення на воєнний стан...

– Ми усвідомлюємо складний воєнний і економічний стан, в якому нині знаходиться Україна, проте, навіть у найтяжчі часи інтелектуально розвинені країни розуміли та намагалися зробити все, щоб не втратити свій науковий потенціал, як найбільшу цінність. Це добре усвідомила повоєнна Японія, яка створила після війни «японське чудо» за рахунок збереження і примноження науково-технічного потенціалу. Це давно зрозумів Ізраїль, бо щорічно виділяє із бюджету на розвиток науки 4,3% ВВП. Натомість в Україні останніх десять років на науку виділяли не більше 0,2% ВВП, що у 8 разів менше показника, передбаченого Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Наші висококваліфіковані дослідники останніх десяти років працюють на голому ентузіазмі і в холодних приміщеннях! До того ж, науково-технічні інститути, на балансі яких високоенергетичне експериментально-дослідне устаткування, не мають досі пільг на оплату комунальних послуг, як це забезпечено, наприклад, освітнім закладам.

– Яка середня зарплата науковця?

– Становить приблизно 14 тисяч гривень по НАНУ, тобто навіть нижча, ніж в освітян. Найкраще фінансуються київські наукові установи.

– Як не крути, та ці цифри свідчать, чому наші здібні вчені розбігаються по всьому світові...

– Тепер мають можливість для праці за кордоном, здебільшого, науковці і чоловіки-дослідники пенсійного віку. Адже, для прикладу, в Австрії, США нашим математикам, фізикам, генетикам, мікробіологам, біологам платять 3-10 тисяч доларів проти наших 14 тисяч гривень. У середньому науковці в Україні працюють на 60-80 відсотків зарплатні. Давно не оновлювалася матеріально-технічна база української науки. Спеціалістів, на яких ми поклали десятиліття вишколу, матеріальних трат забирають по суті за безцінь. Дослідницькі ідеї провідних науковців чи проекти цілого наукового підрозділу отримують гранти від іноземних держав, кінцевий результат яких належить тим, хто вкладає і платить. Сусідня Польща залюбки користується ідеями, мізками українських вчених, охоче надаючи нашим дослідникам своє високотехнологічне лабораторне обладнання. Дещо відрядніше в сфері оборонних проектів...

– Виступи покійного голови профспілки НАНУ Анатолія Широкова, якого не стало в липні минулого року, теж мали ті ж тези і занепокоєння. Чому ці занепокоєння не переходять у щось більш дієве?

– Упродовж 2016-2018 років, ми (голови регіональних профспілок), спільно з Анатолієм Івановичем не раз організовували велелюдні акції протесту в регіонах, у Києві перед Верховною Радою, які налічували від трьох до десяти тисяч співробітників. Закарбувалось найбільше в пам'яті, як охоче бігали до нашої трибуни піаритись депутати ВР: запевняли, що допоможуть, долучали свої підписи до петицій і резолюцій. Коли заборонили профспілкові акції і зібрання у зв'язку пандемією коронавірусу та воєнним станом, ми скерували листи, звернення до чиновників, скеровували свої пропозиції до комісій ВР і урядовців. Домоглися ухвалення (2016р.) нової редакції Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», який досі не виконується Кабміном. Президент НАН України академік **Анатолій Загородній** засідає на РНБО поруч з Президентом України Володимиром Зеленським та іншими урядовцями. «Та штурхайте їх», – кажемо своїм авторитетам... На жаль, жодних змін, бо наука їм не дуже цікава. Віце-президент НАНУ **Олег Рафальський**, до слова брав участь в організаційному 7-му з'їзді галузевої Профспілки, і на засіданні Президії ЦК профспілки ще у грудні минулого року сказав прямо: нічого від Верховної Ради і найвищої

виконавчої влади добитися не вдалося, грошей катма. Оплата праці, порівняно навіть з минулим роком знизилася на 15 відсотків при існуючій інфляції і збільшеному відрахуванні на військовий збір.

– А чи дуже, чесно кажучи, наполягають ваші високопосадовці на підвищенні посадових окладів? Наскільки відомо, тарифікація керівництва НАНУ і решти працівників мають різні тарифікаційні підстави, фінансуються по-різному. Чи не це є однією з причин звільнення науковців Академії наук за власним бажанням і пошуку праці деінде?

– Так, діючі схеми посадових окладів працівників НАН України по-різному передбачають тарифні оклади категорій працюючих: адміністрацій установ, керівників наукових підрозділів, наукових співробітників за посадами, лаборантів, інженерно-технічних працівників, зберігачів фондів, бібліотекарів, архівістів, працівників критичної інфраструктури, тощо. У відповідності до визначених посадових окладів даних категорій додаються оплати: за науковий ступінь, вчене звання, науковий стаж або просто за стаж на займаний посаді. Відчутна проблема в тому, що посадові оклади на основному місці роботи, зокрема, інженерів, лаборантів, музейних працівників, бібліотекарів, працівників господарських служб є доволі низькими, меншими за мінімальну заробітну плату в Україні. Сюди слід додати й згадуване вже хронічне недофінансування галузі.

Зате у привілейованому стані знаходиться Президія НАНУ, наші академіки, для яких уряд передбачив окремий бюджет – на рівні понад 100 відсотків посадових окладів, – що робить їх черствішими до повсякденних потреб тих, хто безпосередньо утверджує академічну науку новими знаннями і науковими досягненнями. Науковці часто обурюються з цього приводу, але, на жаль, такої методології взаємодії Кабміну з керівництвом бюджетних установ змінити не вдається.

– А чи є наполегливість?

– Профспілки спільно з Президією НАНУ не раз виходила з пропозиціями щодо перегляду тарифних окладів працівників НАНУ на їх збільшення, але вирішення цього питання досі немає. Останніми роками влада всіх рівнів в Україні категорично відкидає всі ініціативи від Профспілок і будь-яку співпрацю з нами. Всі наші конструктивні пропозиції, звернення, листи пускають по колу, і нам надходять «причесані» відписки та запевнення.

У Профспілці НАН України, нарешті, скликано з'їзд і вирішено важливу організаційно-структурну проблему обрання очільника галузевої Профспілки. ПРОФлідером обрано більшістю голосів старшого наукового співробітника Інституту філософії імені Григорія Сковороди кандидата філософських

наук **Миколу Олександровича Гудкова**, заступниками – голову Київської Регіональної організації профспілки працівників НАН України **В.М. Столярова** і заввідом оргроботи та інформаційно-аналітичного забезпечення апарату ЦК Профспілки **Н.С. Педченко**. Діючий Статут не передбачав форс-мажорних обставин, а всі інші зміни до Статуту відбувалися за погодження Голови. Півроку ми ходили по цьому колу, та все ж вийшли на правове розв'язання й реалізували його в демократичний спосіб.

Здолали організаційну кампанію в первинних профорганізаціях і регіональних структурах профспілки з одного нагального питання – обрання делегатів VII з'їзду Профспілки працівників НАН України на вибори голови профспілки, які відбулися в Києві наприкінці березня 2025 року в режимі, у тому числі, офлайн-голосування, як це записано в Статуті. Відповідно до узгодженої квоти (1 від 300 осіб) у Львівській регіональній організації обрано 4 делегати на черговий VII з'їзд Профспілки. Тільки після цієї демократичної процедури внесли всі необхідні зміни до Статуту профспілки НАНУ, які відповідають викликам сьогодення і сприяють новим можливостям для профспілкової діяльності.

– Посада профлідера НАНУ непроста, громадська, а людський фактор, авторитет лідера при таких розкладах в суспільстві немаловажний, особливо у співпраці з соціальними партнерами при потужних важелях впливу роботодавців і влади. Як думаєте оправдає довіру і сподівання?

– Очікування дуже великі: Профспілка працівників НАНУ повинна відновити свою активну діяльність на соціальне забезпечення працівників установ, домогтися 100 відсоткового фінансування науковців Академії Наук і, таким чином, у своїй тягловій колії, сприяти розвитку науки в Україні.

– Дай, Боже, як кажуть, і нашим вовків з'їсти. Завдання гідне, амбітне, яке для Профспілки означає по суті порятунок української науки, поступ в авторитеті організації. А яка структура вашого регіонального відділення?

– Значно менша, ніж було десять років тому. Але нині у Львівській регіональній профспілковій організації зосереджено – 16 дослідницьких установ, де ще продовжують працювати 1665 осіб, серед яких 1333 члени профспілки. Загальна ж чисельність працівників НАН України складає 25675 осіб, з них – 17545 членів профспілки.

Понад 100 років Національна академія наук України забезпечувала науковий поступ нашої держави і, сподіваємось, що у найближчому цивілізаційному майбутньому буде успішно працювати для відбудови й розвою України.

Дякую за відверту розмову.
Ольга Лобарчук

ОДНИМ – ВІЙНА І ЗАТЯГНУТІ ПАСКИ, А ІНШИМ – МІЛЬЯРДИ НА СПЕЦ ПЕНСІЇ

Кількість тих, хто не може звести кінці з кінцями з початку повномасштабної війни значно збільшилася. За даними Центру Разумкова, 44% українців змушені знижувати витрати на їжу, намагаючись вибрати найдешевше. Але це ще не все.

З початку повномасштабної війни збільшилася кількість тих, хто взагалі не може звести кінці з кінцями. Якщо в 2021 році 9% українців відповіли, що у них не вистачає грошей навіть на необхідні харчі, то у вересні 2024 року таких вже – 12%. Водночас, оглядаючись довкола, вважаємо, що ця офіційна цифра занижена.

А тим часом Україна витратила на спецпенсії майже 120 мільярдів.

Нищість лоску під час війни

Ми втрачаємо території, українці віддають останні кошти на ЗСУ, а судді, прокурори, силовики та чиновники шикують, отримуючи захмарні пенсії та зарплати.

Чи можливо урівняти пенсійні виплати для всіх категорій громадян та скоротити витрати на чиновників?

Фахівці вважають, що це цілком реально зробити. Було б бажання. Якщо прибрати спецпенсії можна зекономити сотні мільярдів гривень на рік

«Спецпенсії, чи пенсії, які мають дуже великий розмір є невиправданими на сьогодні. Об'єктивно великі пенсії нараховують держслужбовцями, які отримують невеликі зарплати. Це є винагородою за належне виконання своїх обов'язків протягом життя. Однак в Україні з 2017 року, після внесення змін у Конституцію, з'явився певний перекося. Тобто окрім великих пенсій, судді отримали захмарні, абсолютно невинуваті зарплатні плати. Все це призвело до того, що суддя, перебуваючи на посаді, отримуючи велику зарплату та право на велику пенсію, фактично перестав бути незалежним. Тобто він повністю залежить від держави. Зрештою це призвело до значних витрат держбюджету для пенсіонерів», – каже адвокат Ростислав Кравець.

Велосипед не потрібно винаходити. Існує поширена в світі практика Європейського суду з прав

людини, яка чітко встановлює, що на час будь-яких економічних катаклізмів або скрути в державі, вона має право зменшити всі ці соцгарантії держслужбовцям, включно з пенсіями.

Також правники вважають, що відновити все це можна буде, але лише після того, як стабілізується економіка. Щоправда парламент звернув на це увагу тільки зараз.

Важкий камінь виживання на ший держави

Варто зазначити, що при введення цих виплат до стану, який би відповідав ситуації у державі, не вдарить по тих пенсіонерах, котрі за час роботи отримували великі зарплати і мають власне житло та інші соцгарантії. Дійшло до того, що питання зменшення спецпенсій тотожне виживанню держави, бо справді грошей не вистачає.

І взагалі, в чому проблема, що фантасичні розміри спецпенсій для прокурорів, суддів та силовиків будуть трохи зменшені? Невже вони не розуміють, що держбюджет у скрутному становищі через неможливість його виконання. Таким чином можна буде зекономити сотні мільярдів гривень на рік, таких необхідних для ЗСУ та підтримки держави.

«Не розумію, що такого зробила для держави людина, яка отримує пенсію або зарплату в 400 – 500 тисяч гривень на місяць? Це абсолютно неадекватно рівню доходів в Україні та не є вкрай необхідним для підтримання цієї людини. Тобто спецпенсії з 400 тисяч грн можна зменшити до 50 тисяч грн. Пенсіонер зможе прожити на цю суму. Адже він має житло, при цьому ніхто не забороняє цій людині йти викладати або займатися підприємницькою діяльністю», – зазначає адвокат.

Таку ж точку зору мають і фахівці в сфері економіки. Скажімо, економіст Юрій Гавриленко наголошує, що Україна є єдиною європейською кра-

їною, де зарплата суддів в десятки разів перевищує мінімальну зарплату.

«Якщо Україна йде до ЄС, то має знизити зарплати суддям у десятки разів, як в Європі», – переконаний Юрій Гавриленко.

Грантоїди, іноагенти та інші «кровосіси»

Ми всі знаємо з повідомлень наших захисників про те, що на фронті не вистачає амуніцій, зброї та дронів. Водночас є проблеми з виплатами від держави сім'ям загиблих, а також з отриманням лікування чи протезуванням. А тим часом мільярди йдуть у кишені силовикам, суддям чи чиновникам.

Після нещодавнього підвищення податків пообіцяли кинути кістку й учителям у вигляді додаткової 1000 грн на місяць. Тим часом, за офіційними даними, середня зарплата керівництва Нацкомісії у сфері регулювання енергетики і компослуг – понад 288 тисяч гривень, Нацагентства з питань запобігання корупції – 254 тисячі грн; Нацкомісії з цінних паперів та фондового ринку – 236 тисяч, Міністерства культури і стратегічних комунікацій – 215 тисяч, Рахункової палати – 205 тисяч гривень.

При цьому влада бідкається про діру у пенсійному фонді та відсутність коштів і саме так виправдовує підвищення податків для українців.

Тобто на пенсії для прокурорів – інвалідів кошти є, а для всіх інших пенсії на три роки будуть заморожені?

Про яку соціальну справедливість за таких умов може йти мова?

Експерти з соціальних питань наголошують, що в такий важкий час влада має дбати не про власні кишені та не догоджати грантоїдам, чи іноземним агентам і не працювати на руку ворогові, а піклуватися про національну безпеку. Адже те, що зараз відбувається в країні схоже на диверсії під час війни.

Щоправда нещодавно після суспільного невдоволення та розголосу в Кабміні та Верховній Раді нібито вже хочуть провести реформу й урівняти виплати для всіх українців. Покаже час. Або нові вибори.

БЛАГОДІЙНІСТЬ – ПЕРЕД ВЕЛИКОДНЕМ

Не випадково цей благодійний захід в Народному Домі за ініціативи майстерні «Дивовижні долони» для осіб з інвалідністю Карітасу Самбірсько-Дрогобицької Єпархії УГКЦ відбувся з допомогою управління соцзахисту Дрогобицької міськради напередодні Великодніх свят. У його благодійній атмосфері не лише відчувалося, а й бачилося, що з такими людьми Вскресне й Україна. Власне ця аура спонукала про це написати: роки війни, втрат зробили наше поспільство. Чого гріха таїти, жорсткішим, якщо не жорстокішим. Як сказав на цьому святі благодію духу людського о. Ігор Казанкевич: усі потребують захисту Божого, а ці люди, що живуть поміж нас, – подвійно, і нашого, людського. Господь посилає їх на Землю, щоб зробити сильніших милосердними, гуманними... Цю правду невимовно підтвердила представниця групи «сильних жінок», які плетуть маскувальні сітки війнам. Визнала, що бере приклад з цих людей з особливими потребами й з особливими серцями й душами, відкритими до інших через щирі обійми, ставлення до свого життя, прагнення добра і світла... Жіночтво зробило свій грошовий внесок в акцію.

З цієї звичайною і щирою українською жінкою були в одній думці присутні на заході, до їх честі будь сказано, керівники Дрогобицької територіальної громади, депутат обласної ради від Дрогобищини, працівники і керівник управління соціального захисту міськради п. Терлецький, котрі взяли участь в добродічинстві, в аукціоні картин, вишитих бісером і руками Друзів майстерні «Дивовижні долони».

Не взяла ручки і блокнота (тож прізвища, на жаль, не усі записала). Йшла на захід, який передбачав збір коштів на триденний відпочинок в таборі людей з особливими потребами, й думалось прозаїчне. Якщо знати, що окремі з них особливо важко перенесли й тепер ковід: Наталя з родини мами, переміщеної з прифронтового міста

Донеччини, була буквально врятована від смерті лікарями Стебницької спеціалізованої інфекційної лікарні, тож думалось, чесно кажучи, про матеріальне: просто докластися до благодійної лотереї, до благодійної виставки. А сталося, що завдяки атмосфері та змістові свята, на перший план вийшло суто духовне. Не втримуюсь, щоб не поділитися...

У свої не юні роки, подумалось: ось одна із цих краплин, які створюють в душі і менталітеті людини патріотизм, насамперед до свого міста, села, малої батьківщини, її людей. Серед тих, хто спричинився до такої думки були студенти і викладачі Дрогобицького державного педуніверситету, вочевидь, яких скерувало сюди керівництво вишу. Запам'яталося прізвище акардіоніста-віртуоза п. Дякунчака, з прізвищ прекрасних жіночих дуєтів – п. Кишакевич, був феєричний виступ соліста-студента педуніверситету, що виконав пісню на слова Каменяра «Ой,ти, дівчино, з гріха зерня». Отак відкриваєш, які таланти живуть поруч, котрі вартують високих мистецьких сцен.

А ці безпосередні і нефальшиві у своєму сприйнятті молоді люди, заради яких організовувався захід, просто вставали і йшли в танок. Один з них Юрій Мельникович (пересувається на колясці) в дуєті з мамою свого друга Наталією Кіктою чудово виконали акапело пісню «П'є журавка воду».

Як повідомила громаді директор майстерні «Дивовижні долони», мама сина – учасника бойових дій Людмила Смоленська, зібрана на реабілітацію людей з особливими потребами 62125 грн.

Так, понад 15 років працює з метою інклюзії в суспільство такої частини наших земляків при відділенні Благодійного Фонду Карітас Самбірсько-Дрогобицької Єпархії УГКЦ такий центр «Дивовижних долонь». Що зроблено за цей час? Люди в місті стали толерантніші, добріші, їх сприйняття таких ближніх не згірше, ніж у Європі. Словом, попри всі біди, Україна живе...

Ольга Лобарчук

ЧЕРЕЗ ВІЙНУ БІЛЬШЕ ПОЛОВИНИ УКРАЇНЦІВ ВТРАТИЛИ РОБОТУ

Серед українців, які мали роботу до війни, понад половина – 53% – сьогодні не працюють, лише 22% працюють у звичному режимі.

Про це свідчать результати опитування соціологічної групи «Рейтинг».

Зазначається, що ще 21% населення працює віддалено або частково, і лише 2% – знайшли собі нову роботу.

«Це показник не лише економічних проблем, але і соціально-психологічних. Робота – це не лише економіка, це звичний

спосіб життя, спілкування та взаємодія з іншими, структурованість часу, те, що стабілізує, надає впевненості, знижує тривогу і підвищує самооцінку. Суттєва частина громадян втратили таку підтримку і більш вірогідно отримали вищий рівень дезадаптації», – зазначають соціологи.

Найбільше це торкнулося мешканців сходу (74%), молоді до 35 років (60%) та тих, хто покинув своє місто (66%).

Водночас економічне становище внаслідок війни не змі-

нилося лише у 18% громадян, у 52% значно погіршилося, у 28% скоріше погіршилося.

Крім того, 40% опитаних вважають, що їх заощаджень вистачить лише на місяць.

Під час опитування 19 березня соціологи поспілкувалися із 1000 повнолітніми українцями в усіх областях, крім тимчасово окупованих територій Криму та Донбасу. Помилка репрезентативності дослідження не перевищує 3,1%. Джерело: <https://biz.censor.net/n3327928>

Шановні працівники культури,спілчани!

«Воскресіння Господнє – це утвердження в серцях людей віри та надії на перемогу життя над смертю, добра над злом, правди над оманою. Сьогодні, коли наш народ мужньо бореться за майбутнє своєї країни, саме віра і надія стали для нас міцною опорою.

Щиро вітаю Вас з святом Христового Воскресіння, яке приходить в наш край з пасхальним кошиком, сонцем і весною. А нам дає нове натхнення до праці задля духовного розвитку нашого народу.

Нехай таланить вам у реалізації найсміливіших творчих ідей, люди відповідають вдячністю, держава – гідною оплатою праці.

Нехай Господь дає здоров'я, а Ваша натхнена праця послужить справі відродження і процвітання України.

Христос Воскрес! Слава Україні!

Михайло ПІДГУРСЬКИЙ,
голова обласної організації профспілки працівників культури

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ПЕТРОВИЧА

Сумна звістка прийшла на Львівщину і профспілковий актив області. На 76 році життя відійшов у Вічність багаторічний завідувач господарським відділом ОПЛ **ЗУБРИЦЬКИЙ Анатолій Петрович**.

Життя і кожного своє і кожен намагається залишити вагомий слід у ньому. Вагомий слід у житті і профспілках залишив Петрович. Він ніколи не тлів, а завше палав у добрих справах

і ділах. Чимало йому дали батьки, а ще більше навчився у житті сам. А народився він на Черкащині у сільській сім'ї, але ціле своє життя присвятив Львівщині. Закінчивши будівельний технікум він активно долучився до будівництва житла для спільчан області та розбудови Моршина та Трускавця. Потім з відзнакою закінчив Львівську політехніку і здобув фах інженера – будівельника. Більше 50 років він пропрацював у профспілках області, присвятивши життя будівельній галузі. Він був для нас і залишиться у нашій пам'яті Людиною, яка завжди спішила допомогти. Своєю подвижницькою громадсько-суспільною працею допомагав людям. Творив і будував, застерігав і толерантно поправляв, був людиною активної життєвої позиції: учасником різних заходів. Здобув любов, повагу і найкращі спогади про себе всюди, де довелося йому працювати. Він

не на словах, а власним життям прагнув змінити суспільство й оточуючих людей. Точність, пунктуальність, вимогливість й українська гостинність вирізняли його серед інших.

Поталанило, цим людям, які зустріли його, Анатолія Петровича, на своєму життєвому шляху...

Такі люди, як Петрович, не зникають з пам'яті. Стільки різних подій пронизувало його життя, що неможливо їх згадувати без хвилювань.

Він пройшов земний шлях з добром у серці до людей, з любов'ю до своєї справи. У нашій пам'яті Анатолій Зубрицький назавжди залишиться взірцем справжньої інтелігентності, шанобливого ставлення до людини, безкорисного служіння, своїй родині, своїй Україні, своїй справі.

Зубрицький – Людина з великої літери – таким він був при житті, і таким він назавжди залишиться у нашій пам'яті.

Важко знайти слова втіхи, коли зупиняється серце хорошої людини, проте спогади про нього, чесно прожиті життя, завжди будуть сильніші, ніж смерть.

Осиротіла дружина Тереза, донька Анжела, Зять Олег, свха Галя, онуки Максим та Софія, друзі і колеги, сусіди родини з Черкащини, Шептицького, Бережан.

Згасла свічка життя вірного товариша, колеги, дорогої нам

людини, залишивши в серцях темряву смутку, добрі справи і добрі спогади. Сумуємо разом із ними, висловлюємо щире співчуття родині, молимося за душу Петровича, щоб Господь забрав його у свої Небесні обійми.

Вічна пам'ять і Царство Небесне.

Об'єднання профспілок Львівщини, виконавчий апарат

Львівська обласна організація профспілки працівників освіти і науки України просить надрукувати некролог такого змісту:

«Львівська обласна організація профспілки працівників освіти і науки України, профспілковий актив освітян Львівщини із сумом прощаються з

Анатолієм Петровичем ЗУБРИЦЬКИМ,

якого забрали від нас важка хвороба і невблаганна смерть. Завжди привітний, усміхнений, радо вітав кожного, знав нас усіх.

Господарював в Будинку Об'єднання профспілок Львівщини багато років, журився невдачами, тішився зробленим.

Був бажаним в кожній обласній організації, не раз і через проблеми понад столітнього профспілкового Будинку. Прощай, наш добрий колега і порадику!

Нехай наші молитви полегшать Твоїй душі перехід до місця світлого і вічного спочинку – до Дому Господнього. Вічна Тобі пам'ять і Царство Небесне!

Висловлюємо глибоке співчуття родині, близьким і друзям померлого.»

Львівська обласна організація профспілки працівників освіти і науки України, профспілковий актив освітян Львівщини сумують з приводу смерті нашої колеги **ОТРОЦЕНКО Валентини Аркадіївни**, багаторічної голови первинної профспілкової організації працівників Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Ми втратили приятну і надійну колегу, ініціативну і творчу особистість, надійну і щирого товаришу.

Переконливо, наполегливо і аргументовано формувала **Валентина Аркадіївна** профспілковий колектив університету, в якому працювала десятки років, уперто захищала інтереси членів профспілки і їх трудові права, немало потрудилася над покращенням житлово-побутових умов працівників університету.

Мала повне розуміння і підтримку не тільки колег та адміністрації університету, але й, що найголовніше – своєї родини. В кінці двадцятих років переїхала разом із чоловіком – **Віктором Олександровичем** – до дітей в місто Харків.

Часто телефонувала, тужила за нашим профспілковим товариством, намагалася і там допомагати іншим своїми знаннями, творчою вдачею, досвідом.

З останні роки зазнала усіх тривог і болю від воєнної агресії.

Народжена в роки другої світової війни – залишила цей світ також у воєнний час...

Щиро співчуваємо і сумуємо разом із родиною, близькими і друзями.

Спи спокійно, наша добра колега.

Вічна пам'ять і Царство небесне душі бл.п. Валентини.

Об'єднання профспілок Львівщини, редакція газети «Життя і праця», колеги, друзі щиро вітають

з ювілеєм:

Галину Євгенівну БИСТРОВУ, колишнього довіреного лікаря ОПЛ,

Михайла Степановича БОНКА, голову обласної організації профспілки працівників машинобудування та металообробки;

Михайла Антоновича ПІДГУРСЬКОГО, голову обласної організації профспілки працівників культури

Віру Петрівну КОМАРНИЦЬКУ, правового інспектора праці виконавчого апарату ОПЛ;

Ігоря Миколайовича ТОКАРА, головного лікаря ДП СКК «Моршинкурорт» ЗАТ «Укрпрофоздоровниця»;

Обласна організація профспілки працівників освіти і науки України вітає з Днем народження:

з ювілеєм:

Зуб Ірину СТЕПАНІВНУ, голову Територіальної організації профспілки працівників освіти і науки України

зації профспілки працівників освіти і науки України Щирецької селищної територіальної громади;

Бігуна Степана ВАСИЛЬОВИЧА, голову первинної профспілкової організації Угнівського аграрно-будівельного ліцею;

Сащук Світлану ІВАНІВНУ, бухгалтерку Трускавецького профспілкового вчительського пансіонату «Пролісок»;

Рудька Ігоря МИХАЙЛОВИЧА, голову первинної профспілкової організації працівників Національного лісотехнічного університету України.

Шановні спілчани, працівники житлово-комунального господарства!

Щиро Вітаю Вас з Великоднем!

У нелегкий час зустрічаємо цьогорічний Великдень. Але незважаючи ні на що Ви своєю працею робите наші міста світлішими й святковими, наводите лад на кожній вулиці й подвір'ї.

З нагоди великого свята Воскресіння Христового вітаю Вас і зичу здоров'я, миру, достатку, добра і щастя.

Христос Воскрес! Слава УКРАЇНІ!

Богдан КОЗЛО,

голова обласної профспілки працівників ЖКГ, місцевої промисловості та побуту

Шановні спілчани, країни!

Наближається велике і світле свято – Христове Воскресіння. Ваша праця важка, але так потрібна людям і Ви своєю працею робите Україну кращою, сильнішою й могутнішою.

Зичу всім міцного здоров'я, МИРУ І ПЕРЕМОГИ, енергії для щоденної праці. Смачної Вам Паски, багатого столу у свята та будні, радості і здійснення мрій та бажань.

Христос Воскрес! Слава Україні!

Оксана ЗАХВАТКІНА,

голова обласної профспілки працівників автомобільного та сільсько господарського машинобудування

Життя і праця
Адреса редакції: 79005
Львів, пр. Шевченка, 7, тел. 235-49-32.
Головний редактор Ігор Маршалок
e-mail: marchal1960@ukr.net

Редакція не несе відповідальності за точність фактів, власних імен, цифр та інших даних, використаних позаштатними авторами. Позиція редакції може не збігатися з позицією авторів.

Індекс 61047 ЛВ № 132

Верстка та виведення плівок – комп'ютерний центр «Життя і праця».

Друк: ФОП Гуменецький М.В.

Обсяг 1 ум. друк. арк. Зам.

Тираж 2000. Підписано до друку 27.04. 25 р.

Засновник:

ОБ'ЄДНАННЯ ПРОФСІЛОК ЛЬВІВЩИНИ

Телефони відділів засновника:

соціально-економічного захисту: 235-53-22; загальний відділ: 235-69-20; правової роботи: 235-52-28; культурно-просвітницької роботи: 235-65-29; фінансовий відділ: 235-57-51